

Tarkastuslautakunnan suositukset tilinpäätöksen 2023 perusteella

Tarkastuslautakunnan suositus	Vastannut viranhaltija	Vastaus
Tarkastuslautakunnan mielestä aluevaltuustoon nähden sitovia tavoitteita on määritelty liian suppeasti keskittyen pelkästään talouteen. Taloudelliset tavoitteet ovat osittain toteutuneet.	Hyvinvointialuejohtaja	Sitovien tavoitteiden (sekä laadullinen että taloudellinen) asettaminen helpottuu erityisesti vuoden 2024 tilinpäätöksen jälkeen, jolloin muodostuu ensimmäistä kertaa luotettava vertailupohja ja tavoitteen asetanta uuden organisaation toiminnassa.
Lautakunta suosittelee, että kaikista aluevaltuustoon nähden sitovista tavoitteista raportoidaan tilinpäätöksessä aluevaltuustolle.	Hyvinvointialuejohtaja	Tämä on ymmärrettävää ja jatkossa tullaan kaikkien sitovien tavoitteiden raportointi tekemään myös siltä osin, vaikka sitä ei sitovuustasoon nähden kyettäisikään raportoidaan. Silloin todetaan perusteet, miksi näin ei voitu menetellä. Tärkeää, että jokaisen osalta aluevaltuusto saa riittävän selvityksen.
Tarkastuslautakunta suosittelee tavoiteasetannan parantamista ja tavoitteiden toteutumista kuvaavien mittareiden määrittelyä.	Hyvinvointialuejohtaja	Laajemmin tämä koskee koko toimintaa ja sen tavoitteiden seuranta. Jo nyt vuodelle 2025 laadittavassa talousarviossa on ensimmäistä kertaa käytössä laajempi mahdollisuus toiminnallisten mittareiden asettamiseen. Näitä on käyty läpi toimialakohtaisissa taloussuunnitelman neuvotteluissa ja pyritty valitsemaan tavoitteen saavuttamista parhaiten kuvaavat mittarit. Tämä vaatii vielä kehittämistä, mutta ollaan jo hyvässä alussa.
Tarkastuslautakunta pitää nykyisessä haastavassa taloustilanteessa hyvänä sitä, että investointimenot pysyvät maltillisina ja suosittelee harkintaa investoinneissa myös jatkossa.	Tekninen johtaja	Ennen investointien toteuttamista harkitaan investoinnin välttämättömyys lainanottovaltuuksien ehtojen mukaan. Osa toteutettavaksi tulevista investoinneista on toteutettava infrastruktuurin heikon kunnon vuoksi, jotta toiminnan jatkuvuus voidaan turvata. Taloustilanteesta johtuen kaikkia investointeja harkitaan tarkoin.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että henkilöstökertomus julkaistaisiin ajoissa keväällä niin, että se olisi käytettävissä arviointityötä tehdessä.	Henkilöstöjohtaja	Henkilöstökertomus valmistellaan osana tilinpäätöksen valmisteluprosessia ja -aikataulua ja jatkossa pyritään siihen, että asiakirja on tarkastuslautakunnan käytettävissä ennen arviointikertomuksen julkaisua.
Tarkastuslautakunta edellyttää kustannusrakenteen tarkempaa selvittämistä, jolloin muutosohjelman toteutumisen seurantakin helpottuu ja tarvittaessa tilanteeseen voidaan reagoida riittävän nopeasti.	Talousjohtaja	Muutosohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan kokonaiskustannuksina, tarvittaessa tavoitteiden toteumisesta voidaan tarkentaa esim. tiliryhmätasolle.
Lautakunta toteaa, että yhteistoimintaneuvottelut voivat vaikeuttaa työhyvinvoinnin parantamista	Henkilöstöjohtaja	Yhteistoimintaneuvotteluiden työhyvinvointia mahdollisesti heikentävät vaikutukset on tunnistettu ja yt-menettelyn ja sen toimeenpanon aikana henkilöstöä on informoitu käytössä olevista tukitoimista.
Lautakunta pitää edelleen tärkeänä, että hyvinvointialueella on edustus valtakunnallisissa verkostoissa, jolloin vaikutusmahdollisuudet ovat mahdollisimman tehokkaat.	Hyvinvointialuejohtaja	Sata-alue on toimintaansa nähden hyvin edustettuna eri kansallisissa verkostoissa ja erityisesti siitä johtuen saanut useita kuulemis-, lausunto- ja asiantuntijapyytöjä eri tilaisuuksiin. Tähän yritetään edelleen panostaa, vaikka hallinnon resurssien vähentyessä YT-neuvottelujen lopputuloksena se muodostuukin entistä vaikeammaksi työaikaresurssin muodossa. Verkostoissa toimimisen kautta Satakunta alueena on myös kansallisesti näkyvillä.

<p>Lautakunta edellyttää kiinnittämään enemmän huomiota konsernin ohjaamiseen ja valvontaan</p>	<p>Konsernipalvelujohtaja</p>	<p>Konsernivalvontaan ja -ohjauksen liittyvät säädökset ja ohjeistukset on saatettu ajan tasalle, ja ne on toimitettu tiedoksi ja käsiteltäviksi myös tytäryhtiöiden hallituksille. Hyvinvointialueella on nykytilanteessa kaksi tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Satakruunu ja Satasairaala Holding Oy. Konserniohjauksen keskeneräisyys realisoitui vuonna 2023 erityisesti Satakruunun osalta, joka teki merkittävästi tappiollisen taloudellisen tuloksen. Kiinteistö Oy Satakruunun toimitusjohtajatehtävät ja taloushallinto on otettu keväällä 2024 omaksi toiminnaksi, ja samalla yhtiön hallintorakenne päivitettiin. Uusi hallitus on hyväksynyt yhtiön talouden tervehdyttämishojelman ja käynnistänyt sen edellyttämät toimenpiteet. Satasairaala Holding Oy:llä ei ole varsinaista toimintaa, ja sen hallinnointi on hoidettu omana toimintana. Hyvinvointialueen konserniohjausta on tarkoitus vahvistaa edelleen vuoden 2024 aikana.</p>
<p>Tarkastuslautakunta suosittelee riskienhallinnan pirstaleisuuden korjaamista ja riskienhallinnan koulutukseen ja perehdytykseen panostamista.</p>	<p>Järjestämisjohtaja</p>	<p>Riskienhallinnan kokonaisuus on loppuvuodesta 2024 siirtymässä valmiusjohtajan alaisuuteen ja riskienhallintaan kohdennetaan suunnittelijan resurssi.</p>
<p>Riskienhallinta tulee liittää osaksi toimintaa, asioiden valmistelua ja päätöksentekoa, johtamista ja esihenkilötyötä.</p>	<p>Järjestämisjohtaja</p>	<p>Riskienhallinnassa on vuodesta 2024 alkaen ollut käytössä Granite-järjestelmä, mitä vastuualueet käyttävät. Tämä on tuonut riskienhallinnan paremmin lähemmäs arjen johtamista ja esihenkilötyötä.</p>
<p>Lautakunta suosittelee RAI-arviointijärjestelmän käyttöönottoa koko hyvinvointialueella, jotta asiakkaat pääsisivät tarkoituksenmukaisen palvelun piiriin.</p>	<p>Sote-johtaja</p>	<p>RAI on tällä hetkellä ikääntyneiden palveluissa tehokkaassa käytössä ja laajentumassa vammaispalveluihin. Päihde- ja mielenterveysasiakkailta ei ole käytössä. RAI on hoidollinen mittari. Päihde- ja mielenterveyspalvelut ottavat käyttöön avain-mittarin.</p>

<p>Niin sanottujen välimallien (esim. yhteisöllinen asumisen) runsaampaa käyttöönottoa kannattaa suosia sellaisten asiakkaiden kohdalla, joiden toimintakyky sen mahdollistaa.</p> <p>Lisäksi omaishoitoon suositellaan panostusta omaishoitajien jaksamista tukemalla.</p>	<p>Sote-johtaja</p>	<p>Suunnitelmat yhteyksellisen asumisen laajentamisesta käynnissä. Esimerkiksi Raumalle ja Poriin suunnitellaan uutta yksikköä/ tonttivarausta</p>
<p>Lautakunta on huolissaan siitä, että aiheuttaako omaishoitoon ja perhehoitoon tehdyt päätökset lisääntynyttä tarvetta raskaampiin palveluihin.</p>	<p>Sote-johtaja</p>	<p>Omaishoidontuen ja perhehoidon taso on valtakunnallisella tasolla. Omaishoidontuen palkkio valtakunnallisesti on korkeimmalla tasolla, noin 200 euroa yli lakisääteisen palkkion. Palveluja, esim kotihoito, kotisairaala, arviointi ja kuntoutus, voidaan tuottaa asiakkaiden koteihin myös perhehoidon ja omaishoidontuen asiakkaille. Palvelutarpeen arvion mukaan asiakkaat sijoitetaan palveluihin. Omaishoidon tuen osalta voidaan todeta, että palvelutarve on asiakkaalla pääsääntöisesti eri kuin esimerkiksi ympärivuorokautisessa hoivassa.</p>
<p>Lautakunta suosittelee ennaltaehkäisevien ja kotona asumista tukevien palvelujen viemistä iäkkäiden satakuntalaisten tietoisuuteen, etteivät he sinnittele turhaan yksin ilman mitään tukea ja palveluja liian pitkään, jolloin helposti ajaututaan suoraan raskaisiin palveluihin. Digitaalisia palveluja käytetään jo kotona asumista tukevissa palveluissa ja lautakunta näkee digitaalisten palveluiden voivan auttaa pitkittämään raskaisiin palveluihin siirtymistä.</p>	<p>Sote-johtaja</p>	<p>Viestintää tehdään yhdessä viestintäyksikön kanssa. Vuoden 2024 viestinnän teemana on ollut digitaaliset palvelut, joista on viestitty koko vuoden mm. Salli-asiakaslehdissä, mediatiedotteilla, Ikäkeskuksen pysäkki -toiminnassa, radiossa, Sanoman lehdissä ilmestyneissä artikkeleissa ja mainosartikkeleissa sekä sosiaalisessa mediassa. Viestimistä jatketaan edelleen. Huomio on oikea.</p>

Digitaalisten palvelujen toimivuus pitää varmistaa myös haja-asutusalueilla, joilla on tällä hetkellä operaattoreiden katvealueita.

Sote-johtaja

Jos digitaaliset palvelut eivät toimisi jollakin katvealueella, sinne järjestään liikkuvia ja/tai kohtaavia palveluja. Digitaalisten palveluiden käyttöönotto mahdollistaa resursseja tällaiseen toimintaan tarvittaessa. Lakisääteisissä kuntaneuvotteluissa otetaan myös puheeksi yhteiset kehittämistarpeet esim. sähköisten kanavien peittävyys.

Lautakunta suosittelee, että palliatiivisen ja saattohoidon hoitoketjut saatetaan valmiiksi otetaan käyttöön hyvinvointialueella. Palliatiivista hoitoa tulee saada riippumatta siitä onko kyseessä kotihoidon tai asumispalvelujen asiakas tai sairaalassa oleva potilas. Toimialueiden rajat eivät saa rajoittaa tai heikentää hoitoketjujen toimivuutta.

Sote-johtaja

Organisaatiomuutoksen myötä palliatiiviseen keskukseen keskitetään erityistason palliatiivinen hoito ja osaaminen ja sieltä käsin pystytään ohjaamaan palliatiivisten hoitoketjujen yhdenvertaista kehittämistä koko maakunnan alueella toimialuerajoista riippumatta. Palliatiivista osaamista on jo nyt eri toimialueilla, mutta osaamista on tarkoitus vahvistaa yhteistyöllä. Parhailaan on työn alla oman työntekijän opinnäytetyö, minkä aiheena on perustason palliatiivisen hoidon osaamisen vahvistaminen.

Henkilökunnan osaaminen palliatiivisen hoidon erityiskysymyksissä ja lääkitysten sivuvaikutusten hoidossa tulee varmistaa. Palliatiivisessa hoidossa korostuu erilaisten kipu- ja ahdistustilojen sekä pahoinvoinnin hoito, mutta myös läheisten psyykkisen kuormittumisen ymmärtäminen. Hoitajien mahdollisuus konsultoida lääkäriä haastavassa tilanteessa tulisi olla mahdollista ympäri vuorokauden.

Sote-johtaja

Katso ystävällisesti edellinen kohta palliatiivisen hoidon kehittämisen osalta. Yhdessä eri toimialueiden kanssa palliatiivisen pätevyyden omaavien lääkäreiden konsultaatiomahdollisuutta on tarkoitus kehittää. Myös palliatiivisen pätevyyden omaavien sairaanhoitajien konsultaatorinkiä pohditaan.

Lautakunta suosittelee taloustavoitteiden lisäksi toiminnasta, laadusta ja henkilöstöstä kertovien tavoitteiden asettamista. Tämä edellyttää, että hyvinvointialueelle kehitetään ja saadaan käyttöön mittarit, joiden avulla tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida.

Järjestämisjohtaja

Uusi, yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä saadaan käyttöön 11/2024, mikä helpottaa tuotannon datan saamista ja sen yhdistämistä talous- ja henkilöstödataan. Mittareiden asettaminen helpottuu, kun mitattava tieto on luotettavasti saatavissa.

Lautakunta suosittelee vuokratilakustannusten vähentämiseksi neuvotteluja kuntien kanssa ja tilojen käytön järjeistämistä siten, että käytetään toimivia, peruskorjattuja tai uusia olemassa olevia tiloja, jotka todennäköisesti ovat käyttökuntoisia pitkään.

Tekninen johtaja

Satakunnan hyvinvointialue on neuvotellut kuntien kanssa vuokratilakustannusten alentamisesta koko vuoden 2024 ajan. Pyrkimyksenä on tarpeenmukainen tilankäyttö sekä kohtuulliset vuokratilakustannukset.

Sisäilmaongelmaisista tiloista tulee pyrkiä pois sekä työntekijöiden että asiakkaiden terveyden takia. Tilojen käytössä tulee välttää äärimmäisyydestä toiseen -tyyppistä reagointia, ettei hyvinvointialue ole jonkin ajan kuluttua tilanpuuteongelmien edessä. Yhteistyö valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien välillä on julkisen talouden ja ekologisen kestävyuden kannalta välttämätöntä.

Tekninen johtaja

Satakunnan hyvinvointialueella toimii aktiivinen sisäilmatyöryhmä, joka puuttuu sisäilmaongelmiin heti niiden ilmennyttyä. Satakunnan hyvinvointialue on mukana valtion toimitilaverkkotyössä. Työn tavoitteena on tehostaa julkisten toimijoiden tilankäyttöä ja keskittää palveluita sinne missä niitä eniten käytetään.

Lautakunta suosittelee osaamisen kehittämiseen panostamista niin esihenkilöiden kuin koko henkilökunnan kohdalla. Koulutus on avainasemassa henkilöstön työmotivaation ylläpitämisessä ja lautakunta pitääkin hyvänä runsasta sisäisten koulutusten tarjontaa.

Henkilöstöjohtaja

Hyvinvointialueen oma koulutustarjonta on kattavaa ja monipuolista ja se on saanut myös henkilöstöltä kiitosta. Organisaatiossa on runsaasti eri alojen osaajia ja asiantuntijoita, jotka pystyvät toimimaan sisäisinä kouluttajina. Sisäisen koulutustarjonnan monipuolisuuden ja laaja-alaisuuden vuoksi tarve ulkopuolisille koulutuksille on ollut vähäisempää.

<p>Lautakunta suosittelee selvittämään, olisiko samantyyppinen toimialueiden tuki -toimintamalli mahdollinen henkilöstöpalveluissa kuin on talouspalveluissa käytössä. Henkilöstön kokemat ongelmat usein kulminoituvat siihen, ettei kysymyksiin vastata, kun ei ole tiettyä yhteyshenkilöä, joka hoitaisi asiaa vaan kysymykset menevät ryhmäsähköpostiin eikä kenelläkään ole henkilökohtaista vastuuta hoitaa asiaa.</p>	<p>Henkilöstöjohtaja</p>	<p>Henkilöstöpalveluissa ei ole ollut mahdollisuutta luoda partner toimintaa henkilöstömäärän johdosta. Prosessaja kehitetään kaiken aikaa ja automaation vapauttaessa henkilöstöresurssia on mahdollista nimetä partnerit vastuualueille. Ryhmäsähköpostien käyttöä on tehostettu kuluvan vuoden aikana ja posteihin vastataan kahden päivän kuluessa.</p>
<p>Tutkimusten mukaan työilmapiirillä on merkittävä vaikutus työntekijöiden pito- ja vetovoimaan. Nykyaikainen arvostava johtaminen vaikuttaa nuorten työntekijöiden pitovoimaan. Lautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota johtamiseen, koska sillä on suora vaikutus pito- ja vetovoimaan.</p>	<p>Henkilöstöjohtaja</p>	<p>Johtamisesta hyvinvointialueella on keskusteltu ja johtamisen painopistettä kehitetään palvelevan johtamisen viitekehyksessä. Tämä huomioidaan jatkossa myös johtamis- ja esihenkilökoulutuksissa.</p>
<p>Lautakunnan mielestä Työterveyslaitoksen kyselyn tuloksia tulee käyttää hyväksi suunniteltaessa esimerkiksi johtamiseen, henkilöstön hyvinvointiin ja tiedottamiseen liittyviä toimenpiteitä. Hyvinvointialueella ei tällä hetkellä ole juurikaan mittareita henkilöstöön liittyen, joten tämän tutkimuksen painoarvoa lautakunta pitää tärkeänä</p>	<p>Henkilöstöjohtaja</p>	<p>Työterveyslaitoksen mitä kuuluu -kyselyn tuloksia hyödynnetään johtamisen tukena ja henkilöstön hyvinvointia sekä työntekijäkokemusta edistäviä toimenpiteitä suunniteltaessa. Vuonna 2024 kysely on laajempi kuin vuonna 2023 toteutettu kysely. Lisäksi on otettu käyttöön KEVAN pulssikysely, joka antaa tietoja henkilöstön hyvinvoinnista nopeammalla syklillä. Hyvinvointialueella toimii lisäksi työkykyjohtamisen ohjausryhmät, joissa käsitellään henkilöstön työkykyyn liittyviä tunnuslukuja ja indikaattoreja sekä asetetaan niihin perustuvia johtamisen tavoitteita.</p>
<p>Lautakunta suosittelee, että sote-palvelujen toimipaikkaverkon muuttamisen yhteydessä ollaan yhteydessä pelastuslaitokseen, jotta riskiluokitus ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset voidaan arvioida.</p>	<p>Tekninen johtaja</p>	<p>Palveluverkkosuunnittelua tehdään laajasti toimialueiden kanssa, ja pelastustoimiala on tietoinen toimipistemutoksista ja niiden vaikutuksista.</p>

Lautakunta suosittelee voimakasta yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, jotta pelastajakoulutusta saadaan myös lähemmäs Länsi-Suomea. Tämä auttaisi alan houkuttelevuuteen satakuntalaisten nuorten silmissä.

Pelastusjohtaja/
henkilöstöjohtaja

Pelastusjohtaja ja pelastuslaitoksen muu virkamiesjohto on käynyt keskusteluja eri tahojen kanssa luoden yhteistyöverkostoja, joiden avulla alkuvaiheessa saataisiin myönteinen päätös pelastajakoulutuksen toteutuksesta Länsi-Suomen pelastuslaitosten ja muiden kumppanien (mm. ensihoitokoulutus) yhteistyönä.

Hyvinvointialueen tulee antaa esihenkilöille riittävästi koulutusta ja perehdytystä, jotta esihenkilöt voivat suoriutua vaativasta tehtävästään

Henkilöstöjohtaja

Johtamis- ja esihenkilökoulutuksia on hyvinvointialueella runsaasti ja niissä käsitellään eri teemoja ja aihealueita moninaisesti. Haasteena esihenkilöillä on enemmänkin ollut mahdollisuus osallistua monipuoliseen koulutustarjontaan muiden työtehtävien vaatiman ajankäytön puitteissa.

Tarkastuslautakunnalle on syntynyt vahvasti sellainen käsitys useiden eri asiantuntijoiden kertomana, että tiedolla johtaminen ei vielä täysin toimi. Lautakunta suosittelee asian kuntoon saattamisen priorisointia, jotta johdon ei tarvitse ohjata toimintaa ilman tarvittavia faktoja.

Järjestämisjohtaja

Tiedolla johtamisen projekti on viivästynyt ja se saadaan valmiiksi vuoden 2024 lopussa. Tiedolla johtaminen parantuu, kun tiedolla johtamisen työvälineet ja uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä saadaan vuoden 2024 aikana käyttöön.

Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että Satakunnan hyvinvointialue on mukana hankkeissa ja onnistuu ulkopuolisen hankerahoituksen saamisessa. Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen luomia toimintatapoja tulee jalkauttaa, jotta satakuntalaiset pääsevät hyötymään hankkeen tuloksista.

Järjestämisjohtaja

Satakunta on ollut aktiivinen hankerahoituksen hakemisessa ja rahoituksia on hyvin saatukin. Hankkeiden jalkautumista edistetään entisestään siirtämällä hanketyöntekijöiden työnjohto soten toimialueille marraskuussa 2024.

Lisäksi tarkastuslautakunta suosittelee sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän parantamista, jotta satakuntalaiset tietäisivät mitä palveluja on saatavissa

Viestintäpäällikkö

Sata-alue tavoitti alueen asukkaat alkuvuoden palveluiden turvaamiseen tähtäävässä asukasviestintäkampanjassa sekä muussa monikanavaisessa viestinnässä ja markkinoinnissa arviolta yli 30 kertaa vuonna 2023.

Pääkohderyhmät ovat asiakkaat, työntekijät ja työnhakijat. Lisäksi viestitään muille sidosryhmille. Asiakkaille viestitään strategisella ydinviestit sisältävällä teemalla Sataelämää, työntekijöille teemalla Satatekoa ja työnhakijoille teemalla Satauraa.

Tarkastuslautakunnan tekemän arviointityön edetessä organisaatio julkaisi internet-sivuilleen keväällä 2024 luvussa 5.5.4. mainitut puuttuneet hyvinvointialuelain 114 §:n vaatimat asiakirjat. Arviointiin on siten reagoitu jo ennen arviointikertomuksen valmistumista. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tietojen julkaisemisessa tietoverkossa huomioidaan saavutettavuusnäkökohdat.

Viestintäpäällikkö

Digipalvelulain saavutettavuusvaatimukset on huomioitu Sata-alueen verkkosivuilla sata.fi. Suurin osa hyvinvointialuelain vaatimista asiakirjoista on jo ollut verkkosivuilla sata.fi. Asiakirjat on myös koottu yhdelle sivulle (navigaatio - tietoa meistä), jotta käyttäjän on helppo löytää ne kaikki samasta paikasta.

